

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Jadranka Kaučić
Zvanje	prof. hrvatskoga jezika i književnosti
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Obrtnička škola, Požega
Adresa elektroničke pošte	jadranka.kaucic@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Pjesnici - usporedna analiza; DOBRIŠA CESARIĆ, Pjesma mrtvog pjesnika – ANTUN BRANKO ŠIMIĆ, Pjesnici
Predmet (ili međupredmetna tema)	Hrvatski jezik
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	vjeroučstvo, etika, sat razrednika, medijska kultura
Razred	1. razred, srednja strukovna škola (arhitektonski tehničar)
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>SŠ HJ A.1.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika</p> <p>SŠ HJ B.1.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu</p> <p>SŠ HJ B.1.2. Učenik opisuje književni tekst prema temi i žanru</p> <p>SŠ HJ B.1.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut tekstrom</p> <p>Osr A.4.2. Učenik upravlja svojim emocijama i ponašanjem</p> <p>Osr B.4.2. Učenik suradnički uči i radi u timu</p> <p>Uku A.4/5.1. Učenik primjenjuje različite metode rada na tekstu</p> <p>Uku B.4.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje</p> <p>ikt D.4.3. Učenik predočava, stvara i dijeli ideje i uratke o složenoj temi s pomoću IKT-a.</p>

Tijek nastavnog sata	Detaljno opisan u prilogu
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	Aktivnosti učenika: <ul style="list-style-type: none">• slušaju 5 minuta intervju s pjesnikinjom Vesnom Parun• individualno zapisuju kratke bilješke prema načelu ključnih informacija• usmeno izražavaju svoja opečanja služeći se bilješkama• odgovaraju na pitanja• slušaju govorenje pjesme Dobriše Cesarića i A. B. Šimića• Razgovor nastavnika i učenika nakon slušanja pjesme• rad u paru na radnom listiću• usmeno interpretiraju svoje bilješke pred razredom, uspoređuju svoja razmišljanja o lirskom tekstu, diskutiraju o temi• Opisuju tri apstraktna pojma iz pjesme• Izrađuju Vennov dijagram• Samovrednovanje – vršnjačko vrednovanje Aktivnosti nastavnika: <ul style="list-style-type: none">• Motivira učenike za čitanje lirskih tekstova• Organizira diskusiju• Priprema radne listiće• Prilagođava poučavanje u skladu s nastavnom situacijom• Vrednuje za učenje
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	Literarni tekstovi: D. Cesarić, Pjesma mrtvog pjesnika, A. B. Šimić, Pjesnici, N. Šop, Molitva da ne budem više pjesnik Intervju s Vesnom Parun Radni listići
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	Vrednovanje za učenje: promatranje i praćenje učenika tijekom poučavanja (bilježenje u Onenote bilježnicu), izlazna kartica (online na Loomenu), Vennov dijagram Vrednovanje kao učenje: usporedba s drugim učenicima – uspoređivanje riješenih zadataka na radnim listićima; usporedba svoje domaće zadaće sa zadaćom suučenika na forumu (predaja zadaće na forumu)

<p>Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi</p>	<p>Zadatci za poticanje kritičkog razmišljanja: učenici uspoređuju motive pjesništva u tri pjesme i iskazuju svoja zapažanja o tomu kako pjesnici doživljavaju život, svijet, ljudе i pjesnički talent.</p> <p>Zadatci za poticanje kreativnosti: učenici se stvaralački mogu izraziti kroz pisanje lirske pjesme ili slikanje pjesničkog motiva potaknuti lirskim tekstom.</p>
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>Osr A.4.2. učenik na budućnost gleda s optimizmom i nadom</p> <p>Osr B.4.2. učenik surađuje s nastavnikom i suučenicima, donosi odluke i uspješno komunicira</p> <p>Uku A.4/5.1. Učenik kreira najprimjereniji način prezentiranja znanja uzimajući u obzir svrhu prezentacije i publiku kojoj je namijenjena</p> <p>Uku B.4.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje</p> <p>ikt D.4.3.</p> <p>Učenik predočava, stvara i dijeli ideje i uratke o složenoj temi s pomoću IKT-a.</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	<p>Ovisno o vrsti teškoća nastavnik može uključiti učenika u skupinu kako bi na zadatku radio suradnički, u manjem opsegu zadataka i na manje zahtjevnim sadržajima. Nastavnik može pomoći učeniku koji se teško uključuje u rad u skupini na način da mu ponudi zadatak s manjim brojem smjernica i da ga prati, usmjerava i potiče za vrijeme rješavanja radnog listića.</p> <p>Učenici s prilagodbama za domaću zadaću biraju lirski tekst koji im je najbliži/najprihvativiji za analizu.</p>

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Daroviti učenici pišu pjesmu ili crtaju/slikaju prikaz pjesničke slike/motiva potaknuti lirskim tekstrom. Svoje rade objavljaju na forumu.
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	<u>Vesna Parun - intervju</u> <u>https://www.youtube.com/watch?v=5rk97-EL_nY</u> <u>https://www.youtube.com/watch?v=akjlTw0IBf4</u>
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	<u>https://hrvatskipjesnici.blogspot.com/2015/11/molitva-da-ne-budem-vise-pjesnik.html</u>

Priprema za nastavni sat

Nastavna tema: Usporedna analiza - DOBRIŠA CESARIĆ, Pjesma mrtvog pjesnika – ANTUN BRANKO ŠIMIĆ, Pjesnici

Razred: 1. razred - arhitektonski tehničar

105 nastavnih sati

ISHODI

SŠ HJ A.1.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika

- Učenik sluša intervju s pjesnikinjom Vesnom Parun o pjesniku Tinu Ujeviću i pjesništvu

SŠ HJ B.1.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu

- Učenik izražava svoj literarni doživljaj lirskega teksta i izdvaja pojedinosti, ki so ga se dojmile
- Učenik objašnjava, v čemelj uživa dok čita lirske tekstove

SŠ HJ B.1.2. Učenik opisuje književni tekst prema temi in žanru

- Učenik se služi književnoteorijskim pojmovima pri opisovanju lirskega teksta na sadržajno, izrazno in idejno ravni
- Učenik razlikuje lirske tekstove prema motivima in povezuje lirske tekstove s obzirom na poruke

SŠ HJ B.1.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut tekstrom

- Učenik oblikuje literarni tekst potaknut čitanjem lirskega pjesama
- Učenik predstavlja svoj rad pred razredom in na Carnet Loomenu

TIJEK SATA

Učenici slušaju [5 minuta intervju s pjesnikinjom Vesnom Parun](#) koja govori o pjesništvu i pjesniku Tinu Ujeviću. Za vrijeme slušanja, individualno zapisuju kratke bilješke prema načelu ključnih informacija, ali i prema osobnom dojmu informacija/poruka koje će čuti. Potom učenici usmeno izražavaju svoja opažanja služeći se bilješkama. Ova aktivnost traje sve dok učenici ne usporede do kraja svoja opažanja koja će pokazati na koje sastavnice intervjeta su se referirali i koje su im informacije bile najdojmljivije. Objasnjavaju svoj stav. Učenike treba poticati na razmišljanje o pjesništvu kao životnom izboru, a ne kao o životnom pozivu.

Učenici odgovaraju na sljedeća pitanja:

- Volite li čitati poeziju? (odgovori uvijek idu u dva smjera – afirmacijskom i negacijskom)
- Objasni zašto ne voliš čitati poeziju?
(najčešći odgovori su: nisu vidjeli svrhu čitanja poezije i pisanja lektire kada obrađuju liriku, pisali su iscrpne i zahtjevne analize pjesama, učili su pjesničke figure napamet, nisu razumjeli lirske tekste ni poruke, nisu razumjeli apstraktne pojmove u domeni izražavanja emocija)
- Navedi razloge zbog kojih uživaš u čitanju poezije?
(uglavnom vole ljubavne pjesme, vole pjesme koje su uglazbljene, pjesme koje imaju rimu i pjesme koje mogu shvatiti kroz zanimljive poruke)

Nastavnik prema odgovorima učenika treba prilagoditi poučavanje poticajnim aktivnostima i metodama koje će motivirati sve učenike za čitanje lirike, npr. tematskim povezivanjem lirskog i prozognog teksta, povezivanjem ideja lirskog teksta s univerzalnim životnim idejama, izdvajanjem zanimljivih lajtmotiva koji se ponavljaju u različitim kontekstima, zanimljivim crticama iz biografija pjesnika.

Sljedeća aktivnost je slušanje govorenja pjesme Dobriše Cesarića, Pjesma mrtvog pjesnika.

https://www.youtube.com/watch?v=5rk97-EL_nY&t=477s (9:00-12:08)

* pjesmu govori sam autor

Pitanja za razgovor s učenicima nakon slušanja pjesme:

- Kome se pjesnik obraća na početku pjesme?
- Osjećaš li da bi i ti mogao biti taj priatelj? Objasni svoje razmišljanje
- Kakav je dojam ostavio naslov pjesme?
- Objasni zbog čega?
- Odaberि za sebe najdojmljiviji dio pjesme: pjesničku sliku, osjećaj koji je pjesma probudila u tebi, stilsko izražajno sredstvo

(učenici iskazuju svoje dojmove o pjesmi, izdvajaju prema vlastitom izboru najdojmljiviju pjesničku sliku/figuru/osjećaj, objašnjavaju razloge, izdvajaju nejasnoće, propituju, nastavnik usmjerava uspješnije učenike da objasne suučeniku eventualne nejasnoće)

Sljedeća aktivnost je rad u paru na radnom listiću uz individualno čitanje pjesme u sebi zbog produbljivanja doživljaja pjesme.

Radni listić - prilog

Učenici usmeno interpretiraju svoje bilješke pred razredom, uspoređuju svoja razmišljanja o lirskom tekstu, diskutiraju o temi života i smrti iz perspektive pjesnika i svoje vlastite.

PRILOG - RADNI LISTIĆ

1. Usporedi podcrtane dijelove stihova „Moj prijatelju, mene više nema“ i „Samo je dio mene koji spava“. Zaključi što im je zajedničko. Zapiši svoja razmišljanja.

2. Objasni zašto pjesnik koristi blaže izraze?

3. Razmijeni misli u paru o smrti i usporedi svoja razmišljanja sa suučenikom, a potom razmišljanja pjesnika sa svojim razmišljanjem o smrti. (T-tablica)

Pjesnik	Ja

4. Pronađi u stihovima metaforički izraz i objasni prijenos značenja.

„Pred smrću ja se skrih (koliko mogoh)
U stihove. U žaru sam ih kovo.“

5. U kojemu trenutku stihovi postaju „sjen i mrtvo slovo“?

6. Zaključi čitamo li liriku okom ili srcem?

7. Objasni svoja opažanja i poveži sa sadržajem pjesme.

2. sat

Učenici slušaju govorenje lirske pjesme Antuna Branka Šimića, Pjesnici
<https://www.youtube.com/watch?v=akjltW0IBf4>

Pitanja za razgovor s učenicima nakon slušanja pjesme:

- Kome je posvećena ova pjesma?
- Zašto pjesnik piše pjesmu pjesnicima?
- Smatraš li to egocentričnim činom?
- Smatraš li da je lako biti pjesnik?
- Objasni svoj stav
- Izdvoji stih koji te potiče na razmišljanje ili te podsjeća na nešto iz vlastitog života
- Ima li pjesma interpunkcijske znakove?
- Pokušaj objasniti razlog zbog kojega je pjesnik izostavio interpunkciju

Sljedeća aktivnost za učenike

Pronađite i ispišite tri apstraktna pojma iz pjesme koji su po vrsti riječi glagolske imenice i svojim riječima opišite značenje riječi - učenici rade u paru

(pojmovi koje učenici opisuju: čuđenje/čutanje/treptanje)

Učenici produbljuju svoja razmišljanja o apstraktnim pojmovima na način da u bazi spoznaje imaju vlastito iskustvo za opisivanje pojmove koje moraju usporediti s pjesnikovim poimanjem tih istih pojmove. Učenici u paru razmjenjuju misli o zadatku, iznose svoja zapažanja i ideje i zapisuju ih kako bi ih nakon vremena predviđenog za ovaj zadatak mogli usporediti sa suučenicima u razredu. Nastavnik bi u ovoj aktivnosti trebao provoditi vrednovanje za učenje praćenjem i eventualnim usmjeravanjem aktivnosti jer je iznimno važno od prvog razreda srednje škole da učenici ovladaju ne samo razlikovanjem apstraktnih i konkretnih pojmove, nego i razumijevanjem značenja apstraktnih pojmove i uvođenjem tih pojmove u svakodnevni rječnik.

PREPORUKA ZA DIJAGNOSTIČKO VREDNOVANJE

Nastavnici mogu uključiti u inicijalni test za prvi razred srednje škole nekoliko apstraktnih pojmove koje bi učenici trebali opisati/definirati svojim riječima, što će nastavniku pomoći u formativnom praćenju učenika tijekom poučavanja.

(čežnja, nemir, ljubav, melankolija, sreća...)

Nakon ove aktivnosti učenici rješavaju radni listić.

RADNI LISTIĆ

1. Usporedi naslove pjesama Pjesnici i Pjesma mrtvog pjesnika i napiši nekoliko asocijacija

a) prema vlastitom doživljaju.....

b) prema sadržaju i porukama pjesama.....

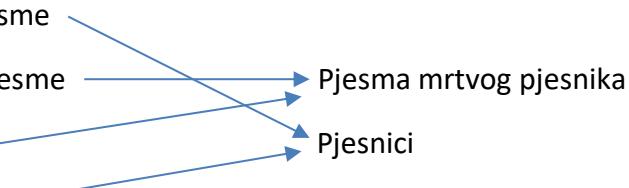
2. Usporedi kompoziciju pjesama, vezanost stihova i pridruži odgovarajući pojam pjesmi

a) stihičan oblik pjesme

b) strofičan oblik pjesme

c) vezani stih

d) slobodan stih

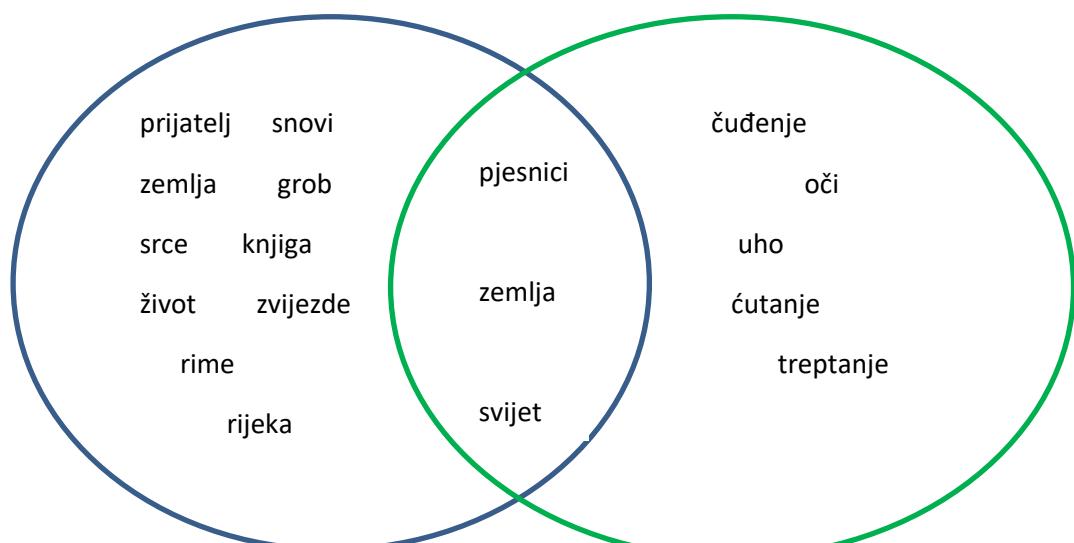

3. Izdvoji središnje motive prvo u pjesmi Pjesma mrtvog pjesnika a potom u pjesmi Pjesnici

Smjernice: - nije svaka imenica motiv

- motiv zapiši u nominativu

- nacrtajte Vennov dijagram (lijevi krug za Cesarićeve motive, desni krug za Šimićeve)

Nekoliko učenika prezentira izrađene dijagrame i objašnjava na koji način su motivi povezani.

Zadatak za domaću zadaću

Istraži motive pjesništva u pjesmi Nikole Šopa Molitva da ne budem više pjesnik

MOLITVA DA NE BUDEM VIŠE PJESNIK

O Bože, daj da budem ko i svi drugi ljudi.
Da idem tiho, sličan svagdanjem prolazniku.
Za najobičnijim da srce moje uvijek žudi.
Riječ mi oduzmi, koja zvoni isprazno u sliku.

Oduzmi mi i moć, kojom drugome dočaram
sve, što on jadnik nije mogao izreći.
Ugasi moje bdjenje noćno, u kome skrušen stvaram
radost i bol, od koje sam već klonuo pri svijeći.

Kakav to šum sad čujem oko svoga čela?
Zar vijenac lovorođ već pletu tajni prsti.
O pusti, neka iz mog siromašnog sela
gladno stado koza slatko ga pobrsti.

Nikola Šop

Izvor:

<https://hrvatskipjesnici.blogspot.com/2015/11/molitva-da-ne-budem-vise-pjesnik.html>

Smjernice za pisanje domaće zadaće:

- Usporedi motive pjesništva u pjesmama Pjesma mrtvog pjesnika, Pjesnici i Molitva da ne budem više pjesnik
- Iskaži svoja zapažanja o tomu kako pjesnici doživljavaju:
 - a) svoj život
 - b) svijet u kojemu žive
 - c) ljude u svijetu u kojemu žive
 - d) pjesnički talent koji imaju
- Usporedi svoj odnos prema lirici i pjesnicima prije čitanja ovih pjesama i nakon čitanja, i iskaži svoja razmišljanja
- Daroviti učenici i svi oni koji žele mogu napisati lirsку pjesmu ili/i nacrtati/naslikati prikaz pjesničke slike/motiva potaknuti lirskim tekstrom. Svoje rade objavljaju na forumu.